

Miscellanea

În dorința noastră de a concentra în jurul steagului „Vieții Românești” cât mai multe forțe științifice și literare, stătem fericiți de a putea anunța cetitorilor că, începînd chiar cu No. de față, savantul nostru amic, dr. I. Cantacuzino, profesor la Universitatea din București, a binevoit să iee asupra-și direcția părții științifice a revistei noastre. Bine-înțeles, amicul nostru prof. P. Eujor rămîne în comitetul de redacție al „Vieții Românești” și va continua prețioasa d-sale colaborare, apreciată de cetitorii noștri.

SIMEON FLOREA MARIAN

În cursul lunii aceștia neamul nostru a avut de înregistrat, în rîndurile muncitorilor săi intelectuali, o dureroasă pierdere.

Simeon Florea Marian, unul din cei mai harnici cercetători ai literaturii, obiceiurilor și tradițiilor poporului român, s'a stîns din viață în ziua de 11 April, în urma unei lungi și grele suferințe.

Profesor de religie la liceul din Suceava, membru al Academiei Romîne, conducător al mai multor societăți culturale, și autor al unui mare număr de studii istorice și folkloristice, — S. Fl. Marian a fost unul dintre bărbații cei mai de frunte ai Romînilor din Bucovina, afit ca scriitor cît și ca luptător pentru cauza națională.

Născut la 1847 la Ilișești în Bucovina, a studiat la Năsăud, Beiuș și Cernăuți și s'a preoțit în 1876, fiind mai tirziu numit și catihet la școala reală din Sîret. La 1883 a trecut ca profesor în Suceava și mai apoi a fost ales membru în consiliul școlar al districtului. În urma rodnicei lui activități literare, Academia Romînă l-a ales membru al ei în 1882, iar M. S. Regele l-a decorat cu medalia Bene-Merenti cl. I-a.

Din numeroasele și voluminoasele lui lucrări tipărite, parte premiate ori imprimate de Academia Romînă, unele sînt modele de muncă răbdătoare și cinstită, și vor oferi în tot deauna un material bogat cercetătorilor în domeniul folklorului român.

Ca om, bărbatul pe care azi îl plînge întreaga Bucovină și îl regretă toată suflarea romînească, era cunoscut pentru viața lui modestă și cinstită, pentru dragostea lui de țară și popor, pentru inima lui dreaptă și iubitoare, pentru răbdarea și statornicia de care a dat dovadă în toate împrejurările vieții lui de muncă și de luptă.

Moartea lui e un doliu național pentru frații noștri din Bucovina, și revista lor „*Junimea Literară*” din Suceava, al căreia unul din sprijinitori era, închină memoriei lui numărul cel mai apropiat al său.

S. Fl. Marian a onorat și revista noastră cu prețioasa lui colaborare, și chiar într'unul din numerele viitoare vom publica „*Ursitoarele*”, cel din urmă articol pe care de curând ni-l trimisese harnicul scriitor, pe mormântul căruia depunem îndurerați o lacrimă de adâncă părere de rău.

D. PANU ȘI ȚĂRANUL ÎN LITERATURA ROMÎNEASCA

Într'un articol din *Săptămîna* (18 Aprilie): „*Psihologia poporului Român ?!*”, d. Panu spune :

„Poezia a făcut mare rău țăranului, căci nu l'a descris așa cum este și a justificat oarecum impasibilitatea și indiferența clasei dirigente...” „*Marii vinovați sînt Alecsandri și contemporanii săi*...” „*Mi-aduc aminte că nu știu în ce piesă un cioban cîntă următoarele versuri :*

Măi ciobane dela oi,
Măi ciobane, măi !
Tu n'ai grijă nici nevoi,
Măi ciobane, măi !
Tu te culci pe pat de flori,
Măi ciobane, măi !

„*În naivitatea mea de băiat în liceu și încă lîrgoveț, invidiam soarta ciobanului, care cîntă toată ziua din fluer, n'are grijă nici nevoi și se culcă pe pat de flori.*”

Apoi d. Panu istorisește cum, în înția sa călătorie la țară, văzînd o slîină, s'a repezit cu drag spre ea, ca să vadă pe fericitul cioban, care doarme pe flori ! Cînd colo ce a văzut ? O mizerie neagră, fum, drept pat un pămînt glodos, în loc de flori...

„— *Cucoane, noi trăim ca fiarele, nu ca oamenii, îi spuse ciobanul. Cînd plouă tare, trebuie să stăm în picioare, căci nu putem să ne culcăm în glod*...”

Iată, dar, o mărturisire prețioasă, care vine în sprijinul celor spuse de colaboratorul nostru G. I. în *Cronica Literară* din Martie. :

„*Crescuți cu „pastelurile” lui Alecsandri, noi am fost înșelați, am considerat pe țăran ca o ființă fericită și, nu știu zău, dacă nu i-am invidiat soarta !! Și, cînd ni se spunea că-și duce greu viața, noi zimbeam, căci noi gîndeam la „juna” Rodică și la „sămănătorii” care înnoată în fericire*...”

Fiînd-că vorbim de acest articol al d-lui Panu, apoi ținem să lămurim două lucruri atinse de d-sa. D. Panu nu primește idea că țărani moldoveni s'au arătat mai blînzi, pentru că se citează cazul unora care au sfărmat un piano. Rezultă de aici că nu s'au arătat mai blînzi decît cei din Muntenia ? Ba chiar blînzi, chiar fără a-i compara cu aceia ? Sfăr-

marea unui piano, într'o răscoală, e un act care poate dovedi sălbătăcia unui popor?—Altă ceva: d. Panu spune că Goga este un poet care idealizează (în înțeles că falsifică) pe țăran. Cum? Orice idealizare, orice *relevare* de însușiri bune este o „idealizare“. Dar atunci *realiști* n'ar fi decît scriitorii mizantropi! Ori în țăran nu e nimic bun, omenesc, idealizabil? Și apoi, Goga nu idealizează, la urma urmei, pe țăran, ci suferința țăranului, care, în adevăr, e sfîntă! Și aceasta e cu totul altă chestie... Poezia lui Goga nu *înșală* pe nimene asupra țăranului. Din contra: Celiți încă odată *Un om...* Comparați cu Alecsandri!

UN LOGICIAN TERIBIL

Nu poți minți ori calomnia cu succes, dacă nu ai inteligență, ba încă o mare inteligență. Cînd ai spus o minciună, pentru a nu o dezminți *niciodată*, și se cere aproape geniu!

Iți trebuiește o mare putere de invenție și combinațiune, pentru ca să clădești mereu un neadevăr armonic și consecvent.

D. Densușianu a calomniat odată pe d. Philippide, cînd a voit să dovedească că „Principiile“ acestuia nu fac două parale, ba încă sînt plagiare. (Cetitorii noștri cunosc elogiile ce această operă a stîrnit în lumea învățată germană).—De atunci încoace, d. Densușianu s'a simțit *dator* să-și mențină calomnia. Și iață-l, în unul din numerele broșurii sale bimensuale, triumfînd: „Cum e judecat acum d. Philippide chiar de junimiști, v. *Convorbiri literare*, 1907, p. 205“.—E vorba de articolul injurios al d-lui S. Pușcariu, la care noi am răspuns, credem, satisfăcător...

Acum ia să vedem cine e acela, pe care d. Densușianu îl chiamă în sprijinul calomniilor sale. Ne spune d. Densușianu, într'un articol care începe chiar în acelaș număr al broșurii sale și se isprăvește în cel următor. Iață:

„D. Pușcariu n'a ajuns însă să se pătrundă de spiritul științific larg care deosebește filologia de azi de cea de acum cinci zeci de ani“... „Lipsa absolută de sistem și inducerea în eroare a celor care ar avea păcatul să se încreadă în dicționarul d-sale“... „Să mulțumim d-lui Pușcariu că e dintre aceia care ne mai înveselește“ (sic)... „Dicționarul d-lui Pușcariu e o comoară de distrațiunii filologice“... „D-sa nu e stăpîn pe lucruri elementare din filologia generală, din filologia romanică“... „D. Pușcariu nu știe nici să cetească cărți românești“... „Nu este un om de știință“, etc. etc. etc.

Dacă este așa d. Pușcariu (noi nu credem că este chiar așa!) atunci pentru ce d. Densușianu citează triumfător părerea d-lui Pușcariu despre d. Philippide? Ce *valoare* poate avea această părere?

Vrea să asasineze prea mulți, și se'ncurcă omul...

„STATUL MAGHIAR“

Găsim în „*Mercure de France*“ (No. 235 din 1 April 1907), următoarele: „*Liberalism maghiar*. Desbaterile din Camera de la Budapesta pun uneori în lumină trăsături stranii de-ale șovinismului maghiar față de „Ungurii de limbă ne maghiară“. Ast-fel în Transilvania niște biete

servitoare oferindu-se să planteze un arminden împodobit cu singurele cordele ce au putut găsi, adică roșii și albastre, s'au văzut condamnate să plătească fiecare câte 200 coroane amendă : *pentru că n'au prevăzut că copăcelul, uscându-se, are să facă, cu cordelele, un tricolor românesc*".

DE PE MALURILE PRUTULUI

D. I. I. Ghiulea, student din Iași, ne comunică următoarele două doine populare, auzite și culese din gura flăcăilor de la Stînea, sat așă-zat pe malul Prutului, în comuna Stînea din județul Iași. Iată-le, lăsînd la o parte orice pretenție de transeriere științifică :

Foaie verde fir sucit,	Foaie verde lozioară,
Fire-ar Rusu-afurisit	La Nistru la mărgioară,
Că de cînd el a venit	S'o strîns frații grămăgioară
Peste noi și ne-a robit,	Și jălesc de-o surioară,
Casa parcă nu ni-i casă,	Surioară dintr'un sînge :
Masa parcă nu ni-i masă,	Unde pică, lemn despică !
Vremea pare-î tot pe dos,	Unde cade, Pămînt arde !
Și pămîntul mînios.	Foaie verde trei masline
Foaie verde lozioară,	I-auzi, neică, Prutul vine ;
Prutul plînge de s'omioară	Dare-ar Dumnezeu să sece,
Că de-acu cine mai știe	Să-i rămîie pietrele :
Slobod cînd are să fie !	Să-l trec cu picioarele,
Foileană vișinie,	Să mi văd surioarele.
Păsărieă ruginie,	Cîntă cucu 'n rădiu' des,
Tu de jale tot să cînți	De-acum văd că s'o ales :
Și să mi te duci la munți	Că de-aicea n'am să ies,
Că-am picat robi Rusului,	N'am să ies și-am să robes :
Rusului, Muscalului....	Pentru neamul muscălesc !

După sentimentele care formează subiectul acestor cîntece, și chiar numai după toponimia în ele coprinsă, cetitorul își poate da samă că deși culese pe pămîntul Romîniei libere, obîrșia lor este a se căuta între Prut și Nistru. Imigrarea în țara noastră a acestor doine basarabene, este oarecum un document științific ce se opune cu succes afirmațiunilor care, cu prilejul evenimentelor din urmă, au circulat în privința sentimentelor ce ne-ar fi venit de peste Prut.

PENTRU CETITORI

Începînd cu No. 6, „Viața Romînească“ se va imprima pe hîrtie fabricată anume pentru revista noastră și a cărei execuție se supraveghează cu deosebită îngrijire.